

ส่วนที่ 1

ภาพรวมของประเทศในการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1 บทนำ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคต่างๆ ทั้งในระดับทวีปภาคี พหุภาคี และภูมิภาค มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในฐานะที่เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะการจัดตั้งประชาคมอาเซียนซึ่งมีเป้าหมายในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวและเสริมสร้างความแข็งแกร่งภายในภูมิภาคอาเซียนด้วยการกระชับความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม ให้ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว กรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาของประเทศที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 และนโยบายรัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมการและการพัฒนาประเทศให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปี 2558 และสามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในทุกภาคส่วน

2 กรอบเป้าหมายและพันธกิจของประชาคมอาเซียน¹

ความร่วมมือในกรอบอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ได้เริ่มก่อตั้งในปี 2510 และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ทั้งในด้านการกระชับความสัมพันธ์ทางการเมืองและความมั่นคงที่ได้กำหนดให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง ด้านความร่วมมือทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้านการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคที่ได้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีและเขตการลงทุนเสรีเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการค้า การลงทุน และการบริการระหว่างกัน จนในปัจจุบัน อาเซียนได้ก้าวไปข้างหน้า โดยกำหนดให้มีการปฏิบัติตามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ที่ทำให้อาเซียนมีฐานะเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพและมีศักยภาพที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียนในการมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีกฎกติกาในการทำงาน และมีความสามารถในการแข่งขันสูง รวมทั้งได้ตั้งเป้าหมายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ร่วมกันอย่างเป็นทางการในปี 2558 (วันที่ 31 ธันวาคม 2558)

ท่ามกลางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัตสูง การเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ รวมถึงการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้อาเซียนซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไนดารุสซาลาม ไทย เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา จำเป็นต้องรวมตัวกันให้เหนียวแน่น เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง ลดการพึ่งพาเศรษฐกิจโลก และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศและความสามารถในการแก้ไขปัญหาในมิติต่างๆ ร่วมกัน โดยการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างให้อาเซียนมีความแข็งแกร่ง มั่นคง และมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจยิ่งขึ้น สามารถสร้างโอกาสในการพัฒนา รับมือกับสิ่งท้าทายและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างรอบด้าน โดยให้ประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเป็นอยู่ที่ดี และประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹ 58 คำถ้อยแถลงประชาคมอาเซียน 2558

2.1 การดำเนินงานเพื่อการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อาเซียนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน 3 เสาหลัก (Pillars) ประกอบด้วย

2.1.1 **ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community : APSC)** มีเป้าหมายและพันธกิจให้ประเทศสมาชิกอยู่รวมกันอย่างสันติสุข เสริมสร้างความมั่นคง และมีระบบแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันที่ดี มีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน และมีความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงและปลอดภัย

2.2.2 **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)** มีเป้าหมายและพันธกิจให้ประเทศสมาชิกรวมตัวทางเศรษฐกิจ สร้างตลาดและฐานการผลิตร่วม อำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และบุคลากรวิชาชีพต่างๆ อย่างสะดวกมากขึ้น รวมทั้งมีการไหลเวียนของเงินทุนอย่างเสรียิ่งขึ้น ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และมีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก อันจะทำให้อาเซียนมีความเจริญรุ่งเรือง

2.2.3 **ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC)** มีเป้าหมายและพันธกิจให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง อยู่ร่วมกันภายใต้สังคมเอื้ออาทร และมีความเป็นเอกภาพ โดยมีความร่วมมือแก้ไขปัญหาคาความยากจน การปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ การส่งเสริมการสาธารณสุข การป้องกันและจัดการกับภัยพิบัติธรรมชาติ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งมุ่งสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนทุกระดับ โดยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกันและกัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน

นอกจากนี้ อาเซียนยังได้มีการจัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity : MPAC) โดยมีองค์ประกอบหลักใน 3 ด้าน คือ **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ทางบก ทางทะเล ทางอากาศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน **ด้านกฎระเบียบ** เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า บริการ และการลงทุน รวมถึงพิธีการข้ามพรมแดนต่างๆ และ**ด้านประชาชน** เพื่อให้มีการท่องเที่ยว การศึกษา และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน โดยแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ถือเป็นกรอบใหญ่ในการประสานแผนการเชื่อมโยงภายใต้ความร่วมมือในระดับภูมิภาค อนุภูมิภาค และระดับทวิภาคีเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเร่งรัดการเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว และมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมอย่างแท้จริงในปี 2558 และเป็นศูนย์กลางของสถาปัตยกรรมภูมิภาค

รูปที่ 1 : ภาพรวมโครงสร้างประชาคมอาเซียน

ที่มา : สศช.

ความก้าวหน้าตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน² เป็นสำคัญ การกระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันของอาเซียนในรูปแบบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจภายในอาเซียนอย่างเห็นได้ชัดในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีเป้าหมายการเปิดเสรีในด้านต่างๆ ภายในปี 2558 ก็ตาม เนื่องจากประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศมีเป้าหมายและพันธกิจที่ต้องปฏิบัติตามแผนพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ที่มุ่งการเปิดเสรีมากขึ้นในด้านสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และทุน รวมถึงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันโดยการพัฒนาในด้านต่างๆ การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ตลอดจนการเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจโลก ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่นับวันจะยิ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากมูลค่าและแนวโน้มการเติบโตการส่งออกที่สูงขึ้นทุกปี ขณะที่การลดอัตราภาษีนำเข้าระหว่างกันทำให้เกิดความได้เปรียบด้านต้นทุนของผู้ประกอบการที่ใช้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตภายในภูมิภาคซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงทางการขนส่งระหว่างภูมิภาค การมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และมีระบบสาธารณสุขปลอดภัยขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง

² ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานใน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การทำให้เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม ซึ่งเป็นการเปิดเสรีใน 5 ด้านที่มีกรอบระยะเวลาการดำเนินการชัดเจน ประกอบด้วย 1) การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า ซึ่งอัตราภาษีสินค้าในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศจะเหลือร้อยละศูนย์ 2) การเปิดเสรีบริการ โดยมีเป้าหมายให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาถือหุ้นได้มากกว่าร้อยละ 70 ในปี 2558 3) การเปิดเสรีการลงทุนในสาขาเกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมการผลิต โดยให้การคุ้มครองการลงทุน การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือด้านลงทุน 4) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี ซึ่งได้มีการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพ (ASEAN Mutual Recognition Arrangement : MRA) ใน 8 สาขาแล้ว ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ นักบัญชี วิศวกร พยาบาล สถาปนิก นักสำรวจ และวิชาชีพการท่องเที่ยว 4) การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศซึ่งตั้งเป้าจะเปิดเสรีอย่างช้าในปี 2563 (2) การไปสู่ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค ทรัพย์สินทางปัญญา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การทำภาษีซ้อน และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และความพยายามในการลดช่องว่างการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน และ (4) การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลกเพื่อสร้างความเชื่อมโยงเศรษฐกิจอาเซียนกับภายนอก รวมทั้งการมีส่วนร่วมในเครือข่ายห่วงโซ่การผลิตของโลก

รูปที่ 2 : เป้าหมายและพันธกิจตามแผนพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าหมายและพันธกิจตามแผนพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	
<p>1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว :</p> <p>การเคลื่อนย้ายที่เสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน แรงงาน มีฝีมือ รวมทั้งการรวมกลุ่มใน 12 สาขาสำคัญ ความร่วมมือด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้</p> <ul style="list-style-type: none">• เปิดเสรีการค้า - ยกเลิกภาษี การรวมกลุ่มทางศุลกากร ASW/NSW• เปิดเสรีค้าบริการ - ลดข้อจำกัดการค้าบริการ บริการด้านการเงิน• เปิดเสรีด้านการลงทุน-ความตกลงเขตการลงทุนอาเซียนต้นแบบ• ขยายการเปิดเสรีตลาดทุน• การเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือ – การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือในการพัฒนา/ยกระดับฝีมือแรงงาน	<p>2 การไปสู่ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน :</p> <ul style="list-style-type: none">• นโยบายการแข่งขัน• การคุ้มครองผู้บริโภค• สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา• การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน• ภาษีอากร -กรณีภาษีซ้อน• พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
<p>3 การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม</p> <ul style="list-style-type: none">• การพัฒนา SMEs• Initiative for ASEAN Integration (IAI) – การลดช่องว่างทางการพัฒนาระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน	<p>4 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก</p> <ul style="list-style-type: none">• การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกับเศรษฐกิจภายนอก• การมีส่วนร่วมในเครือข่ายอุปทานโลก

ที่มา : สศช.

2.2 กลไกระดับประเทศ : คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนถือเป็นหัวใจสำคัญของนโยบายรัฐบาลและนโยบายด้านการต่างประเทศของไทยในปัจจุบัน และประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานความร่วมมือภายใต้กรอบอาเซียนอย่างต่อเนื่องมาตลอด การขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุผล ดังนั้นเพื่อให้มีกลไกระดับประเทศที่ทำหน้าที่เป็นกลไกการตัดสินใจร่วมกันเชิงนโยบายและเตรียมความพร้อมหน่วยงานต่างๆ ให้สามารถเร่งรัดดำเนินการตามกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ

คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ผู้แทนระดับสูง และผู้แทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ และมีอธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศเป็นเลขานุการ โดยคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหรือเสนอแนะนโยบาย แนวทางและท่าทีของไทยในการเข้าร่วมกรอบความร่วมมืออาเซียน ประสานนโยบายและท่าทีในการดำเนินการต่างๆ ในกรอบความร่วมมืออาเซียน ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้หน่วยงานต่างๆ ในการเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งกลไกการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติอีก 5 คณะ ดังนี้

2.2.1 คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ดำเนินการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประสานงานระหว่างหน่วยงาน และกำหนดแนวทางในการประสานงานกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และสำนักเลขาธิการอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้อง

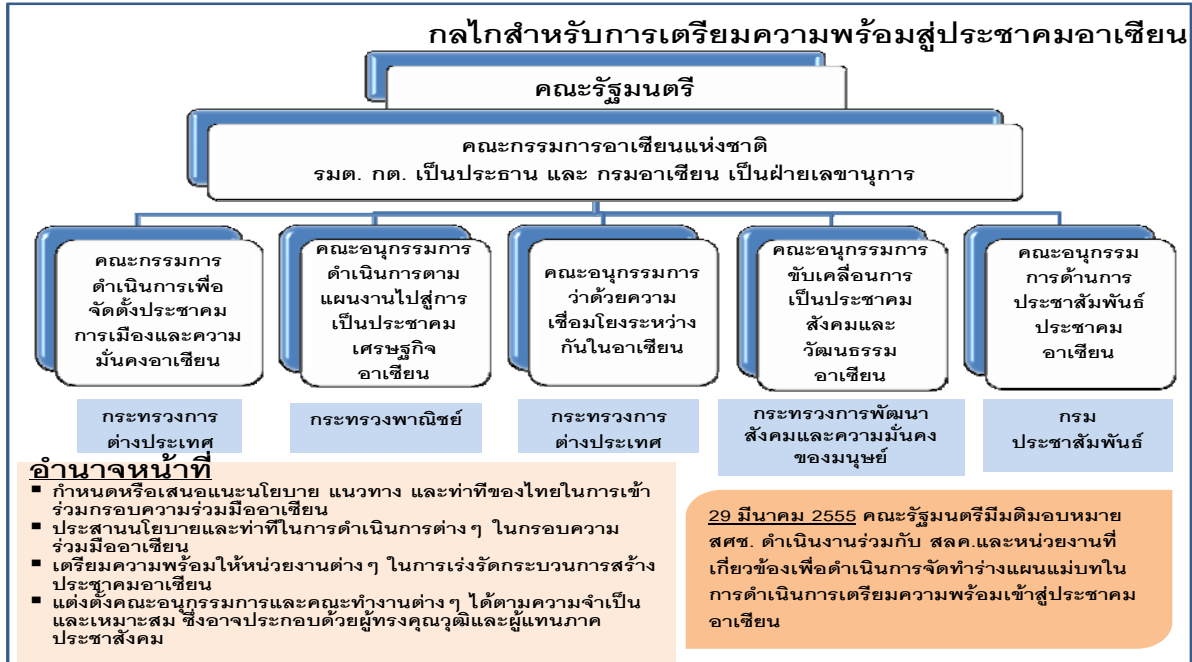
2.2.2 คณะอนุกรรมการดำเนินการตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) และเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งพิจารณาผลกระทบด้านกฎหมายและด้านเศรษฐกิจของการปฏิบัติตาม AEC Blueprint ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการรับรู้และการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดทำแผนการดำเนินงานของไทยเพื่อบรรลุการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2.3 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ดำเนินการสร้างสรรค์ที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน

2.2.4 คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน ดำเนินการติดตามและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีการดำเนินการไปตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน และเสนอแนะแนวทางและทำที่ไทยในการปฏิบัติตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน

2.2.5 คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน ดำเนินการประสานนโยบายการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชน จัดทำแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียน และรายงานผลการดำเนินการกิจต่อคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

รูปที่ 3 : กลไกสำหรับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ที่มา: สศช.

3 ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 กับอาเซียน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์เหล่านี้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ดังนี้

3.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน และยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย

3.1.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม เน้นในเรื่องการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในโลกอาเซียน และอนุภูมิภาค และพัฒนามาตรฐานระบบการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อการคุ้มครองภายในประเทศและรองรับการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และข้อมูลข่าวสารอย่างเสรีในประชาคมอาเซียน

3.1.2 ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน เน้นในเรื่องส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและอาหารจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคี โดยเฉพาะประชาคมอาเซียน ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ความร่วมมือในการผลิตการตลาด ปรับปรุงกฎระเบียบ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

3.1.3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน เน้นในเรื่องการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพทั้งตลาดเอเชียและแอฟริกา รวมทั้งเพิ่มบทบาทของสกุลเงินเอเชียในตลาดระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนด้วยเงินสกุลเอเชียที่มีศักยภาพ เพื่อนำไปสู่การเป็นเงินสกุลกลางสำหรับการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนได้แก่

3.2.1 การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง โดย

(1) **พัฒนาหลักสูตรและปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนา** ผู้เรียนอย่างรอบด้านที่เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการการเรียนรู้อันหลากหลายทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และนันทนาการที่ครอบคลุมทั้งศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรม ศาสนา ประชาธิปไตย ความเป็นไทยและเรื่องอาเซียน

(2) **ส่งเสริมการใช้และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น** การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลอื่นที่เหมาะสม และภาษาประเทศเพื่อนบ้านควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรม และสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

3.2.2 การพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดย

(1) **จัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ** โดยสร้างระบบความเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิทางการศึกษาตามระดับการเรียนรู้กับคุณวุฒิวิชาชีพตามระดับความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะและมีเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ชัดเจน ตลอดจนสนับสนุนการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม

(2) **สอดแทรกการพัฒนาคนทุกช่วงวัย** ด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงาน และเตรียมพร้อมสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(3) **เน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา** การสร้างแรงจูงใจ ปลูกฝังค่านิยมในการเรียนสายอาชีพและการประกอบอาชีพอิสระ การยกระดับคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพที่เชื่อมโยงกับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของสถานศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังแรงงานกับภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันเฉพาะทาง ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับนานาชาติ

(4) **เตรียมความพร้อมคนไทยในการรับประโยชน์และลดผลกระทบที่จะเข้ามา** พร้อมกับการเข้าออกของแรงงานอย่างเสรี สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการออกไปทำงานต่างประเทศ ยกกระดับทักษะด้านอาชีพและทักษะด้านภาษา ควบคู่กับการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมจากผลกระทบของการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี รวมทั้งเร่งปรับปรุงการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ

3.2.3 การสร้างค่านิยมให้คนไทยภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย และยอมรับความแตกต่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งทางความคิด และสร้างความเป็นเอกภาพในสังคม ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวัฒนธรรมร่วมกับประชาคมโลก โดยเฉพาะประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดการไหลเวียนทางวัฒนธรรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

3.3 ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนดังนี้

3.3.1 การยกระดับขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกันด้วยการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งตลาดคาร์บอนของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.3.2 การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ด้วยการพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มอาเซียนและประเทศคู่ค้าสำคัญ เพื่อประโยชน์ร่วมกันโดยเฉพาะความร่วมมือในการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว การบริหารจัดการ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน และสร้างแนวร่วมเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศด้านการค้า การลงทุน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดเตรียมแผนรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศทั้งในระดับภาคและระดับประเทศ

3.3.3 การควบคุมและลดมลพิษ ด้วยการพัฒนาระบบการจัดการของเสียอันตรายขยะอิเล็กทรอนิกส์ และขยะติดเชื้อ เพื่อรองรับมาตรการส่งเสริมการค้าเสรีภายในกรอบความร่วมมือต่างๆ อาทิ อาเซียน-จีน เป็นต้น

3.4 ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ทั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ดังนี้

3.4.1 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(1) การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคในภูมิภาคอาเซียน โดย

(1.1) พัฒนาบริการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล โดยเฉพาะรูปแบบบริการขนส่งทั้งทางถนน รถไฟ รถไฟรางคู่ รถไฟความเร็วสูง และการขนส่งทางน้ำ/การเดินเรือชายฝั่ง ตลอดจนการพัฒนาท่าเรือชายแดน ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน และการอำนวยความสะดวกการผ่านแดนที่รวดเร็ว โดยรัฐลงทุนนำในโครงการที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศในแต่ละแนวพื้นที่เศรษฐกิจ พร้อมทั้งเปิดโอกาสการร่วมลงทุนแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

(1.2) ปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่งคนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดจำนวนเอกสาร ต้นทุนการดำเนินงาน และระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการขนส่งผ่านแดนและข้ามแดน โดยไทยให้ความสนับสนุนทางวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้านในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

(1.3) **พัฒนาบุคลากรในธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์** เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคเอกชนไทยทั้งในด้านทักษะภาษาต่างประเทศ และความรู้ด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ รวมทั้งพัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความรู้ด้านศักยภาพการพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและความรู้ในการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและช่องทางส่งออกในอนุภูมิภาค และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของไทยในระดับสากลเพื่อให้สามารถริเริ่มธุรกิจระหว่างประเทศได้ โดยไทยให้ความสนับสนุนทางวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาบุคลากรด้านธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ด้วยในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

(1.4) **เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน** เขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ โดยเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งที่เชื่อมโยงปัจจัยการผลิต ระบบการผลิต ห่วงโซ่การผลิตระหว่างประเทศ และประตูส่งออกตามมาตรฐานสากล อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับพื้นที่เศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่มีการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้านกับเขตเศรษฐกิจชายแดนไทยและพื้นที่เศรษฐกิจตอนใน ทั้งนี้ โดยมีศูนย์ประสานงานระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านบริเวณเมืองชายแดนที่สำคัญ

(2) **การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียนโดย**

(2.1) **พัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** เพื่อเป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเกษตรและการแปรรูปการเกษตร และการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยมีแผนงานเชิงรุกที่รู้เท่าทันต่อการดำเนินนโยบายของมหาอำนาจในภูมิภาคด้านการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

(2.2) **พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนให้มีบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน** ทั้งพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนที่พัฒนาต่อเนื่องและพื้นที่ใหม่ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ มาตรฐานการให้บริการและการอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน ขีดความสามารถของบุคลากรและผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

(2.3) **บูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน** โดยเชื่อมโยงแผนพัฒนาเพื่อให้บรรลุประโยชน์ร่วมทั้งในด้านความมั่นคงและเสถียรภาพของพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยเริ่มแรกของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาจากระบบการผลิตร่วมที่สร้างสรรค์ประโยชน์ที่ทัดเทียมระหว่างกัน จากการให้บริการ การจัดสรรและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานร่วมกัน

(3) **การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย**

(3.1) **พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่มีศักยภาพ** ในการร่วมพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ ภาคการผลิต อุตสาหกรรมแปรรูป รวมทั้งผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องประชาคมอาเซียน ให้ได้รับข้อมูลและศึกษากฎระเบียบและข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาษา ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมเพื่อให้มีความเข้าใจชัดเจน เพื่อให้มีความรู้และมีสมรรถนะในการแข่งขันในระบบเสรี เพื่อเตรียมความพร้อมของธุรกิจในการได้ประโยชน์จากความเป็นเสรีทั้งด้านการค้า การลงทุนและบริการ การเสริมสร้างความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนแนวทางการขยายตลาดตามโอกาสและข้อตกลงใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งมีระบบการเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการปรับโครงสร้างและการแข่งขัน

(3.2) กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ เพื่อป้องกันสินค้าและบริการนำเข้าที่ไม่ได้คุณภาพทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำหนดระบบบริหารจัดการร่วมด้านการพัฒนาทักษะและด้านคุณสมบัติของแรงงานนำเข้า เพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการสำหรับทุกประเทศ

(4) การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างภูมิภาคโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลก โดย

(4.1) รักษาบทบาทของไทยในการมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ของกรอบความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ เช่น เอเปค กรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก รวมทั้งเฝ้าติดตามพัฒนาการและพิจารณาเข้าร่วมกรอบที่เป็นทางเลือกใหม่ เช่น กรอบ Asia-Middle East Dialogue (AMED) และกรอบความตกลง Trans Pacific Partnership (TPP) ในลักษณะเชิงรุก

(4.2) รักษาคุณภาพของปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจทางเศรษฐกิจเดิมและมหาอำนาจใหม่ เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน โอกาสในการเข้าถึงนวัตกรรม และโอกาสในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่เปิดกว้าง

(5) ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปสู่ต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบในประเทศ และใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านในการผลิตเพื่อส่งออก โดยการสร้างตราสัญลักษณ์ และสร้างเครือข่ายธุรกิจโดยการหาตัวแทนและหุ้นส่วนในต่างประเทศ การสนับสนุนด้านสินเชื่อ การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจและการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ การจัดตั้งหอการค้าและสมาคมธุรกิจเอกชนไทยในต่างประเทศ จัดตั้งเวทีประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ควบคู่กับสภาธุรกิจของกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค และศูนย์ประสานงานระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้านบริเวณชายแดน การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกไทยใช้สิทธิพิเศษทางการค้าตามข้อตกลงทางการค้าต่างๆ

(6) การผลักดันการจัดทำความตกลงการค้าเสรีและวางแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น โดยเร่งขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจผ่านความตกลงเขตการค้าเสรี และกำหนดมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ให้กับภาคธุรกิจโดยเฉพาะผู้ได้รับผลกระทบ ทั้งเชิงบวกและลบเพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพและโอกาสของตนเองในการใช้ประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการสนับสนุน เยียวยาและดูแลจากรัฐในกรณีที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน

(7) การส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติใช้ประเทศไทยเป็นฐานธุรกิจในภูมิภาคเอเชียและการสนับสนุนบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร โดย

(7.1) สนับสนุนให้นักลงทุนต่างชาติใช้สิทธิประโยชน์การจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ประเทศไทยเป็นจุดสำคัญของการลงทุนในภูมิภาคและนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น

(7.2) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไรให้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในการใช้ไทยเป็นฐานการค้าเนินความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศในภูมิภาค

3.4.2 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(1) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ทักษะด้านภาษาและความรอบรู้ด้านภาษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน โดยไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มีศักยภาพ

(2) ส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการและเครือข่ายของสถาบันการศึกษาของไทย เพื่อสร้างความใกล้ชิดทางสังคม วัฒนธรรม และปฏิสัมพันธ์กับประเทศในอนุภูมิภาค

(3) เร่งดำเนินการด้านความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานฝีมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทยและประเทศเพื่อนบ้านไปพร้อมกัน และจัดทำแผนบูรณาการกับประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาและทักษะแรงงานรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศและอนุภูมิภาค และการเตรียมการด้านกำลังแรงงานเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย

(4) ค้ำครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ และสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทยในต่างประเทศ โดยการให้ความรู้ด้านกฎหมายท้องถิ่น สนับสนุนกิจกรรมคนไทย เสริมสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศให้อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สนับสนุนการฝึกอบรมทักษะฝีมือและทักษะการใช้ภาษา การสร้างหลักประกัน การคุ้มครองดูแลการจัดส่งแรงงานไปทำงานในต่างประเทศ และการติดตามดูแลช่วยเหลือคนไทยที่ประสบปัญหาในต่างประเทศ และคุ้มครองสิทธิประโยชน์แรงงานไทยในต่างประเทศให้ได้รับประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

(5) ร่วมมือในการป้องกันการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรคภัยประเภทที่เกิดขึ้นใหม่ในโลก โดยสร้างศักยภาพในการเตรียมความพร้อมรับการดูแลด้านสาธารณสุข รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่และโรคระบาดซ้ำ

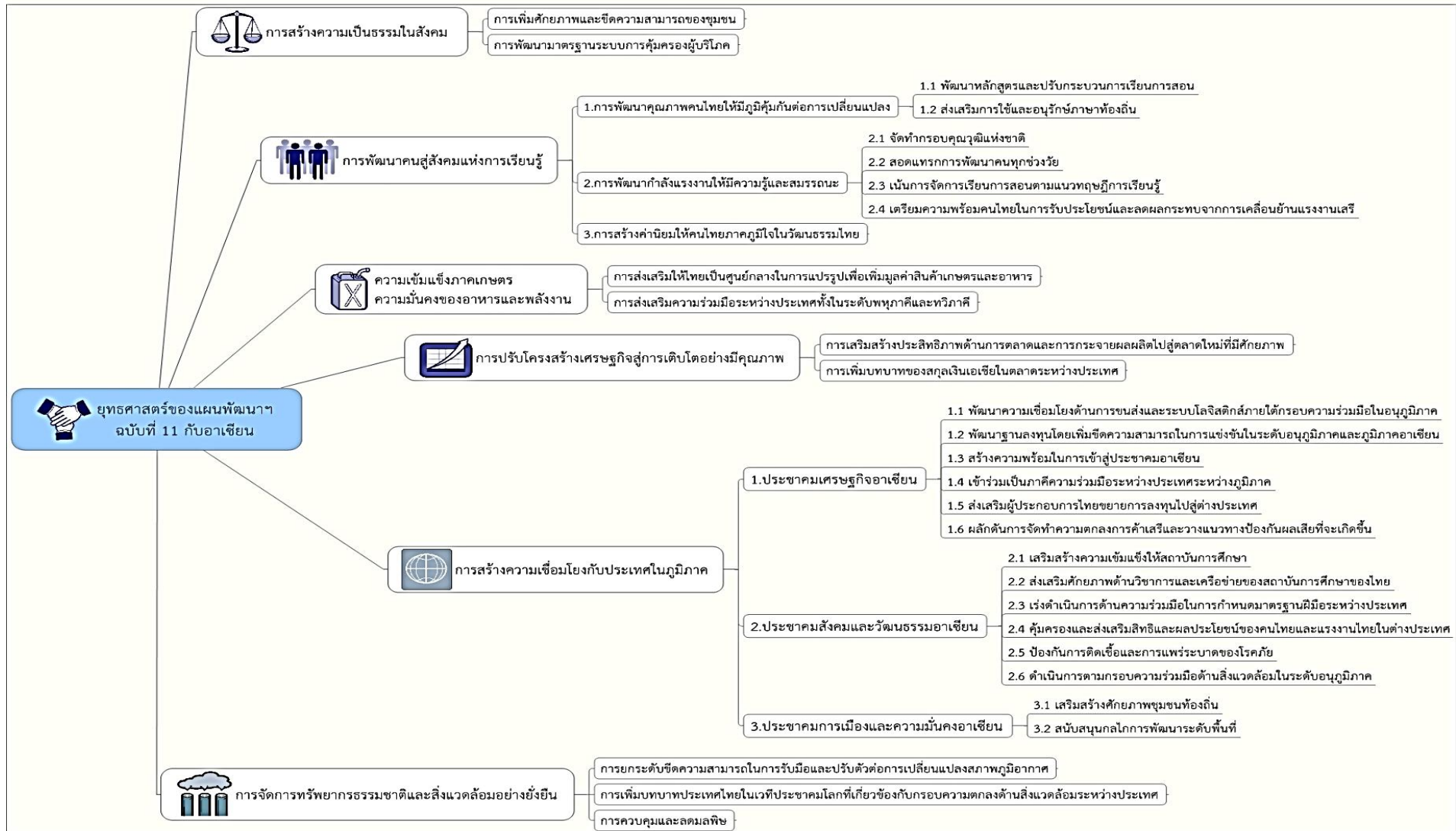
(6) ดำเนินการตามกรอบความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมในระดับอนุภูมิภาค เช่น แผนงานด้านสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ และความร่วมมือซึ่งการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืนและระดับภูมิภาค เช่น มติที่ประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียน รวมทั้งพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3.4.3 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(1) เสริมสร้างศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้รับรู้และเตรียมพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ดีต่อกันในระดับประชาชนโดยผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายทางชุมชนและวัฒนธรรม

(2) สนับสนุนกลไกการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กบก.) คณะกรรมการกรอ. จังหวัด และคณะกรรมการ กรอ. กลุ่มจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดชายแดน ให้มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวทันโลกและสามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในทิศทางที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ

รูปที่ 4 ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 กับอาเซียน

4

ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและยุทธศาสตร์ประเทศ

4.1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในช่วงปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเตรียมการรองรับผลกระทบและแผนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และใช้โอกาสจากความร่วมมือในอาเซียนเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ประกอบกับความตื่นตัวในการรับรู้เรื่องประชาคมอาเซียนที่มากขึ้นในทุกภาคส่วน รัฐบาลจึงได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) บูรณาการแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศในการร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

การเตรียมความพร้อมและใช้โอกาสจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคงของอาเซียน และการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบและประชาชน จะเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยกกระดับคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของประชาชนที่ดีขึ้น รวมทั้งสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ เป็นหลักการสำคัญที่นำมาซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ภายใต้แนวทางการพัฒนา 8 ยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งและสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนอาเซียนร่วมกัน”

รูปที่ 5 : ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558

ที่มา : สศช.

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้า และการลงทุน มีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพภาคการผลิต บริการ การค้าและการลงทุน เพื่อรองรับการเปิดเสรีและใช้โอกาสจากการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม มีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมและประกันความเสี่ยง มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่มั่นคงและปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ มีเป้าหมายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความเชื่อมโยงและมีขีดความสามารถในการรองรับ พร้อมทั้งมีกฎ ระเบียบที่อำนวยความสะดวกทั้งการค้าและการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา อาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษา กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาแรงงาน/ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่รัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ มีเป้าหมายในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่อำนวยความสะดวกการค้า การลงทุน และสอดคล้องกับพันธกรณีและข้อตกลงต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน มีเป้าหมายให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ภาคประชาชน ภาคแรงงาน/ผู้ประกอบการ และภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเสริมสร้างความมั่นคง มีเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อนำไปสู่ภูมิภาคที่มีบรรทัดฐาน เอกภาพ และสันติภาพร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองให้มีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว บริการ การลงทุน และการค้าชายแดน

4.2 ยุทธศาสตร์ประเทศ

วันที่ 13 ตุลาคม 2555 สำนักงาน ก.พ. เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า (วาระพิเศษ) ครั้งที่ 7/2555 โดยเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่วมกันวางยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและแนวทางในการทำงานร่วมกันในปีงบประมาณ 2556 และเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณปี 2557 โดย สศช. ได้นำเสนอยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เพื่อนำไปสู่การระดมความเห็น และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐในเชิงบูรณาการ

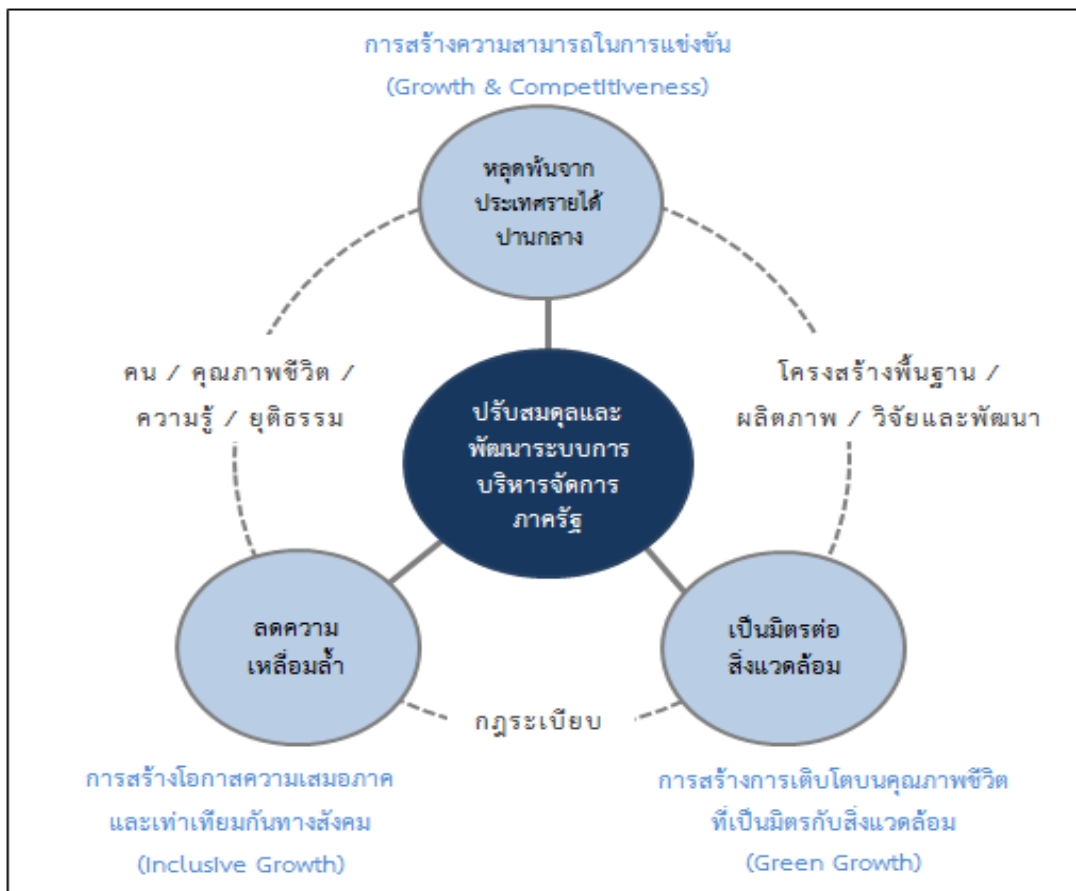
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Growth and Competitiveness) โดยประเทศไทยต้องมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ พึ่งพาตนเอง และสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนแบบหุ้นส่วนการพัฒนาบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน จนทำให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) โดยระบบการพัฒนาต้องเอื้อให้ทุกคนเข้าถึงบริการสังคมที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ได้รับการคุ้มครองสิทธิผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม และมีโอกาสสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง รวมทั้งมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีและสามารถอยู่ในประชาคมอาเซียนได้อย่างเกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเติบโตแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ มีระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษ ทำให้ทุกคนในสังคมอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี ตลอดจนยกระดับความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐ (Internal Process) มีโครงสร้างระบบราชการที่สามารถดำเนินการบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีกำลังคนและกฎระเบียบที่สอดคล้องกับทิศทางการสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน

รูปที่ 6 : ยุทธศาสตร์ประเทศ

ที่มา: สศช.

5 ความก้าวหน้าของการดำเนินการที่ผ่านมา

5.1 การดำเนินการตามกลไกระหว่างประเทศ

5.1.1 ความก้าวหน้าในการดำเนินการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(1) การออก/ปรับปรุงกฎหมาย ได้แก่ 1) กฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินงานตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross Border Transport Agreement : CBTA) โดยมีกฎหมายที่จำเป็นต้องจัดทำขึ้นใหม่รวม 5 ฉบับ ประกาศใช้แล้ว 1 ฉบับ เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 รอประกาศในราชกิจจานุเบกษา 1 ฉบับ อยู่ระหว่างรัฐสภาพิจารณา 1 ฉบับ และอีก 2 ฉบับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) พิจารณาเสร็จแล้ว เติมนำส่งรัฐสภาซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะสามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน และกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามแดน 2) การทบทวนเกณฑ์ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด การปรับแก้กฎหมายแข่งขันทางการค้า กรณีรัฐวิสาหกิจได้รับการยกเว้นมิให้ใช้บังคับตาม พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 ซึ่ง สคก. ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างนำเสนอ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ 3) ร่าง พ.ร.บ.หลักประกันทางธุรกิจ กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างนำเสนอ ครม. 4) อนุสัญญาภาษีซ้อนไทย-บรูไน รอนำเข้ารัฐสภาพิจารณา และ 5) กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต อยู่ระหว่างรอนำเสนอสภาผู้แทนฯ พิจารณา

(2) การสร้าง/ปรับปรุงด้านการค้าชายแดน 40 แห่งทั่วประเทศ (รวม 7 ด้านสำคัญเชื่อมโยงอาเซียน ได้แก่ แม่สอด เชียงของ หนองคาย มุกดาหาร อรัญประเทศ ปาดังเบซาร์ และสะเดา ยกเว้นแม่สาย) เป็นโครงการก่อสร้างด่านใหม่หรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณด่าน ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและขนส่งของประเทศ วงเงิน 2 ล้านล้านบาท

(3) การเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (National Single Window : NSW) วันที่ 27 มิถุนายน 2556 คณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) เห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลแบบบูรณาการสำหรับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน และโลจิสติกส์ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.... ปัจจุบันอยู่ระหว่างการนำเสนอ ครม. พิจารณา

(4) การพัฒนาโครงข่ายคมนาคม 1) พัฒนาระบบทางหลวงภายในเชื่อมโยงกับทางหลวงอาเซียนผ่าน 8 ด้านสำคัญ และด้านที่มีศักยภาพอีก 3 ด้าน (นครพนม ช่องจอม บ้านพุน้ำร้อน) กรมทางหลวงอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาทางหลวงเป็น 4 ช่องจราจรในด้านสำคัญ เพื่อเพิ่มศักยภาพรองรับการผ่านแดนของคนและสินค้าให้สามารถรองรับการขนส่งสินค้าภายใต้หลักการ Single Stop Inspection ตามข้อตกลง GMS CBTA 2) พัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะที่ 2 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการออกแบบรายละเอียดเพื่อกำหนดข้อกำหนดการจัดจ้างที่ปรึกษา 3) ก่อสร้างถนนมอเตอร์เวย์บางใหญ่-กาญจนบุรี เพื่อรองรับการเชื่อมโยงท่าเรือทวาย ปัจจุบันศึกษาความเหมาะสมโครงการแล้วเสร็จ 4) เปิดประมูลรถไฟความเร็วสูง 4 เส้นทาง อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสม ออกแบบรายละเอียด และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม 5) พัฒนาระบบรถไฟทางคู่ 6 เส้นทาง จะเริ่มการศึกษาความเหมาะสมในปี 2557 และ 6) ผูกอบรมพนักงานขับรถโดยสารและรถบรรทุกข้ามแดน โดยกระทรวงคมนาคม

(5) **การค้าสินค้าและบริการ** มีการลงนามข้อตกลงยอมรับร่วมในเรื่องการตรวจสอบมาตรฐานในสาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องสำอาง และยา รวมทั้งอยู่ระหว่างการเจรจาในสินค้ายานยนต์และชิ้นส่วน อาหารแปรรูป วัสดุก่อสร้าง เครื่องมือแพทย์ ยาแผนโบราณและผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ในเรื่องการค้าบริการ ขณะนี้ไทยเปิดเสรีไปแล้ว 80 สาขา และกระทรวงพาณิชย์อยู่ระหว่างการจัดตั้งคลังข้อมูลการค้า (National Trade Repository : NTR) เพื่อนำไปรวมกับของประเทศสมาชิกอื่นเป็น ASEAN Trade Repository (ATR)

(6) **การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)** ภายใต้กรอบนโยบายการพัฒนา SMEs อาเซียน ได้มีดำเนินโครงการฝึกอบรม SMEs และเจ้าหน้าที่รัฐในเรื่อง Trading House ในแต่ละประเทศ

(7) **การเปิดเสรีด้านแรงงานฝีมือใน 7 สาขาวิชาชีพขั้นสูง และ 1 กลุ่มอาชีพ** ในสาขาบริการท่องเที่ยว โดยในวิชาชีพวิศวกรรม สถาปัตยกรรม พยาบาล แพทย์ และทันตแพทย์ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดทำมาตรฐานคุณสมบัติวิชาชีพไว้อย่างชัดเจนแล้ว อาทิ คุณสมบัติด้านการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การมีใบอนุญาตภายในประเทศ และเรื่องจริยธรรม นักวิชาชีพที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสามารถเดินทางไปขอใบรับรองจากสภาวิชาชีพของประเทศอาเซียนเพื่อเข้าไปปฏิบัติงานในประเทศนั้นๆ ได้ ขณะที่ในสาขาวิชาชีพด้านการสำรวจและบัญชี ไม่ได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติ เนื่องจากแต่ละประเทศยังมีรูปแบบการศึกษาและวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน จึงได้วางกรอบแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าไปทำงาน อาทิ ด้านการศึกษา ประสบการณ์ กระบวนการให้การยอมรับ มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล เมื่อสมาชิกอาเซียนใดมีความพร้อมก็สามารถเข้าร่วมเจรจายอมรับคุณสมบัติของกันและกัน ส่วนในสาขาบริการท่องเที่ยว ได้จัดทำข้อตกลงในการกำหนดคุณสมบัติโดยพิจารณาจากสมรรถนะเป็นหลัก (Competency-based) ในสาขาที่พักและสาขาการเดินทาง รวมทั้งสิ้น 32 ตำแหน่งงาน ผู้ผ่านการรับรองคุณสมบัติและได้รับใบรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพรับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ มีสิทธิไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน อย่างไรก็ตาม แรงงานใน 8 สาขาดังกล่าวยังต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของประเทศที่เดินทางไปทำงาน

(8) **ข้อมูลธุรกิจอาเซียน** กระทรวงพาณิชย์เปิดศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Business Support Center) ในส่วนกลางจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และในต่างประเทศ 9 แห่ง อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ ภูมิภาคอาเซียน เป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลและคำปรึกษา การจัดหาแหล่งวัตถุดิบในอาเซียน เรื่องกฎระเบียบต่างๆ รวมถึงการให้คำแนะนำต่างๆ และกระทรวงการคลัง เปิดให้บริการ “โครงการคลินิกภาษีกระทรวงการคลัง” ทั่วประเทศ บูรณาการความรู้ด้านภาษีอากรแบบออนไลน์ เชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านภาษีอากรจากกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิตแบบศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) บริการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านภาษีแก่ SMEs รวมทั้งกระทรวงการต่างประเทศเปิด “ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์” และเว็บไซต์ Thaibiz.net เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการค้า การลงทุนในต่างประเทศ

5.1.2 ความก้าวหน้าในการดำเนินการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(1) **การเตรียมพร้อมด้านภาษา** กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ส่งเสริมการจัดการศึกษาและการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ/ประเภท โดยมีการจัดการศึกษาภาคอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา จัดการศึกษานอกระบบภาคภาษาอังกฤษ แพลตฟอร์มและหนังสือเรียนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) 9 รายวิชา รวมทั้งได้สำรวจความต้องการการพัฒนาทักษะภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและภาษาอื่นที่จำเป็นกับการพัฒนาในกลุ่มประชาชน (แรงงาน) ปัจจุบันอยู่ระหว่างการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำแผนและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ

(2) **การสร้างความรู้เรื่องอาเซียน** ศธ. จัดหลักสูตร Preparation for the ASEAN Community in 2015 แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 35,000 คน เพื่อฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษระดับต่างๆ และฝึกอบรมปฏิบัติการนานาชาติประชาคมอาเซียนให้แก่ครูนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) รวมทั้งจัดทำเว็บไซต์โครงการ Spirit of ASEAN

(3) **การเตรียมพร้อมด้านการศึกษา** ศธ. ได้ปรับเวลาเปิดเทอมโรงเรียนในสังกัดเป็นวันที่ 10 มิถุนายนในปีการศึกษา 2557 ส่วนมหาวิทยาลัยกำหนดให้เปิด-ปิดภาคเรียนตามปฏิทินอาเซียน คือ ระหว่างกลางเดือนสิงหาคม-กันยายน ส่งผลให้ช่วงเวลากการเปิดภาคเรียนของการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอุดมศึกษาห่างกันถึง 2 เดือน และจัดทำข้อมูลความต้องการกำลังคนและศักยภาพการผลิตกำลังคนเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนกำลังคนแล้วเสร็จ รวมทั้งได้จัดหลักสูตรการศึกษาสายอาชีพร่วมกับประเทศสมาชิก AEC (ลาว เวียดนาม ไทย) เพื่อให้สามารถเข้าทำงานได้ในสามประเทศ

(4) **การจัดตั้ง ASEAN Unit** หน่วยงานต่างๆ ได้จัดตั้ง ASEAN Unit ในกระทรวงเพื่อประสานงานเรื่องอาเซียนโดยเฉพาะ อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกรมประชาสัมพันธ์

5.1.3 ความก้าวหน้าในการดำเนินการเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

(1) **การปรับปรุงระบบยุติธรรม** กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำโครงการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านยุติธรรมชุมชน และอยู่ระหว่างจัดทำคู่มือยุติธรรมชุมชน 2 ฉบับ ได้แก่ คู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์ยุติธรรมชุมชน และคู่มือการเข้าถึงความยุติธรรม และกระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายของไทยสู่ประชาคมอาเซียนเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2556

(2) **การส่งเสริมธรรมาภิบาล** คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การบริหารกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนไทยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ASEAN Corporate Governance

(3) **การแก้ปัญหาชายแดน** ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีด้านยาเสพติดสมัยพิเศษ ครั้งที่ 1 เดือนสิงหาคม 2555 และบรูไนฯ จะเป็นเจ้าภาพ ครั้งที่ 2 ในเดือนกันยายน 2556 นอกจากนี้ ไทยได้ให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านยาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีแผนการฝึกอบรมและเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(4) การแก้ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยข่าวประเทศอาเซียนเมื่อ 24-26 มิถุนายน 2556 เรื่อง Border-Crossing Challenges ดำเนินมาตรการทางการข่าวในการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศ

(5) การแก้ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดทำแผนปราบปรามคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และประสานความร่วมมือกับเพื่อนบ้านตามเขตชายแดนเพื่อแก้ปัญหาผู้ลี้ภัยหรือการย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติ เช่น มัง ลาว และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลบุคคล เพื่อสนับสนุนการตรวจตราบุคคลเข้าเมืองด้วยการติดตั้งคอมพิวเตอร์เมนเฟรมเชื่อมโยงกับด่านตรวจคนเข้าเมืองใน 8 ด่านชายแดน และที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

(6) การบรรเทาภัยพิบัติ ไทยเป็นเจ้าภาพกับเกาหลีใต้จัดฝึกซ้อมการบรรเทาภัยพิบัติในกรอบ ARF (ASEAN Regional Forum Disaster Relief Exercise 2013) ครั้งที่ 3 เมื่อ 7-11 พฤษภาคม 2556 โดยเป็นการซ้อมร่วมระหว่างทหารและพลเรือน

(7) การต่อต้านการค้ามนุษย์ ไทยได้ผลักดันให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยเรื่องต่อต้านการค้ามนุษย์ (Regional Plan of Action to Combat Trafficking in Persons)

(8) สิทธิมนุษยชน ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการนำ ASEAN Human Rights Declaration (AHRD) ไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการเผยแพร่หลักการสิทธิมนุษยชนที่เป็นไปตามหลักสากล

5.2 การบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558

รูปที่ 7 การบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558

การประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า (วาระพิเศษ) เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2555 ได้มีมติมอบหมายให้ สศช. ผนวกรวมยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 เข้ากับยุทธศาสตร์ประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Growth and Competitiveness) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภายใน

ภาครัฐ (Internal Process) การผนวกรวมดังกล่าวทำให้องค์ประกอบภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศเพิ่มขึ้นจาก 28 ประเด็นหลักเป็น 30 ประเด็นหลัก และเพิ่มแนวทางทางการดำเนินการจาก 56 แนวทางเป็น 79 แนวทาง ต่อมา ในการประชุมเชิงปฏิบัติการการบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศและแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556 ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน สศช. ได้นำเสนอแผนงานโครงการของส่วนราชการ รวมทั้งประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 เพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการก่อนปี 2558 โดยที่ประชุมเห็นควรให้มีการปรับปรุงแผนงานโครงการให้มีความเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดของยุทธศาสตร์มากขึ้น และยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม จึงมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศให้มีความชัดเจน และจัดทำโครงการสำคัญ (Flagship Project) ที่จะดำเนินการระหว่างปี 2556-2561 ซึ่งตอบสนองต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) การเพิ่มรายได้จากฐานเดิม (2) การสร้างรายได้จากโอกาสใหม่ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน และ (4) การลดรายจ่าย เพื่อให้สำนักงบประมาณนำไปใช้ประกอบการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ต่อไป

5.3 ตัวอย่างการดำเนินการของบริษัทชั้นนำของประเทศไทย

5.3.1 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) หรือ SCG SCG เป็นองค์กรที่ประชาชนไทยรู้จักในเรื่องของการดำเนินธุรกิจด้านผลิตภัณฑ์ก่อสร้างและผลิตภัณฑ์อื่นที่มีความหลากหลายและครบวงจร โดยในปี พ.ศ. 2558 SCG มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในอาเซียน ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรด้วยกลยุทธ์หลัก 2 ประการ ได้แก่ การขยายการลงทุนไปยังประเทศในอาเซียน และการพัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งคำนึงถึงการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนในการเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน

SCG เชื่อมั่นว่า ความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ จะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จึงมุ่งมั่นขยายธุรกิจไปยังอาเซียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการค้าและการลงทุน เพื่อพร้อมรับมือกับการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคตโดยเข้าซื้อหุ้นในบริษัทผู้ผลิตกระเบื้องเซรามิก และบริษัทผู้จัดจำหน่ายวัสดุก่อสร้างรายใหญ่ในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นการลงทุนต่อยอดธุรกิจเซรามิกที่มีฐานการผลิตเดิมอยู่แล้วในประเทศอินโดนีเซีย และเป็นการต่อยอดห่วงโซ่อุปทานให้กับผลิตภัณฑ์ก่อสร้างของ SCG อีกด้วย นอกจากนี้ ยังได้ขยายการลงทุนในประเทศเวียดนามและขยายฐานการผลิตปูนซีเมนต์ รวมทั้งจัดตั้งบริษัท SCG Marketing Philippines เพื่อพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าวัสดุก่อสร้างในประเทศฟิลิปปินส์ต่อไป

สำหรับแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไปเพื่อมุ่งสู่ผู้นำการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในอาเซียน SCG ได้ให้ความสำคัญกับการรักษาความเป็นผู้นำในด้านคุณภาพ การลงทุนวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่ม การเสริมสร้างความแข็งแกร่งในตลาดปัจจุบันและขยายสู่ตลาดใหม่ โดยเฉพาะประเทศในอาเซียนที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความต้องการผลิตภัณฑ์ในระดับสูง รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรเพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้

5.3.2 **เครือข่ายโรงพยาบาลกรุงเทพ หรือ BGH** บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของโรงพยาบาลกรุงเทพ เจ้าของแบรนด์โรงพยาบาล 6 แห่ง คือ กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพ กลุ่มโรงพยาบาลสมิติเวช โรงพยาบาลบีเอ็นเอช กลุ่มโรงพยาบาลรอยัลในประเทศกัมพูชา กลุ่มโรงพยาบาลพญาไท และกลุ่มโรงพยาบาลเปาโล รวมทั้งโรงพยาบาลเครือข่ายในกลุ่ม BGH 28 แห่ง 4,987 เตียง ถือเป็นกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของเอเชีย รองจากกลุ่มบริษัทไอเอชเอช เฮลท์แคร์ของประเทศมาเลเซีย

กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพได้เสริมความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจเพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากการเป็นประชาคมอาเซียน โดยการขยายจำนวนสาขาให้ครอบคลุมทั่วประเทศมากที่สุด เพื่อไม่ให้ถูกกลุ่มทุนจากต่างประเทศเข้ามาซื้อกิจการได้ง่าย ทั้งนี้การรวมกลุ่มโรงพยาบาลทั่วประเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยใช้บริการร่วมกันเพื่อประหยัดต้นทุน นอกจากนี้ยังได้ลงทุนเปิดโรงพยาบาล Victoria Hospital ที่เมืองย่างกุ้ง เมียนมาร์ โดยนำเข้าอุปกรณ์การแพทย์จากประเทศไทย

6 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางดำเนินการในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2558

6.1 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศสมาชิกมีปัญหาอุปสรรคต่างๆที่อาจส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของการรวมกลุ่มและความเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกเป็นไปค่อนข้างช้า ซึ่งปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ปัญหาอุปสรรคร่วมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และปัญหาอุปสรรคของประเทศไทยเอง สรุปได้ดังนี้

6.1.1 ปัญหาอุปสรรคร่วมของประเทศสมาชิกอาเซียน

ข้อจำกัดที่กลุ่มประเทศอาเซียนเผชิญอยู่ในปัจจุบัน หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประเทศสมาชิกในการหาแนวทางแก้ไขอย่างจริงจัง อาจส่งผลให้เป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียนไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมาตรการที่ไทยและอาเซียนยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่วนใหญ่เกิดจากความล่าช้าในการให้สัตยาบันของแต่ละประเทศทำให้ความตกลงบางฉบับยังไม่มีผลบังคับใช้ความล่าช้าในการแก้ไขกฎหมายในประเทศเพื่อดำเนินการตามพันธกรณีการพัฒนาระบบศุลกากร (อาทิ การจัดตั้ง ASEAN Single Window – ASW ตามเป้าหมายที่ให้แล้วเสร็จภายในปี 2556 ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระบบข้อมูลแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการธุรกิจหรือผู้ให้บริการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์) การปรับประสานมาตรฐานและกฎระเบียบด้านเทคนิคและการเปิดเสรีการค้าบริการ³

นอกจากนั้นโครงสร้างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของอาเซียนยังต้องพึ่งพานักลงทุนนอกอาเซียนเป็นหลัก ประเทศในภูมิภาคอาเซียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากตลาดทุนในการระดมทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการค้าระหว่างประเทศของสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการแข่งขันมากกว่าการพึ่งพา ซึ่งเป็นผลมาจากพื้นฐานทางทรัพยากรธรรมชาติและโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่ใกล้เคียงกันของประเทศสมาชิกอาเซียน ในขณะที่การค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการพึ่งพาและเป็นคู่ค้าซึ่งกันและกันมากกว่า

³ บทความอุปสรรคและปัญหาของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน

6.1.2 ปัญหาอุปสรรคของประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยที่ผ่านมา ทุกภาคส่วนมีความตื่นตัวและมีความก้าวหน้าในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในหลายๆ มิติ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความไม่สมบูรณ์หรือมีข้อจำกัดในบางประเด็นสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ดังนี้

(1) ระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ยังมีปัญหาด้านประสิทธิภาพการให้บริการ ทั้งการขนส่งทางบก ราง น้ำ และอากาศที่ยังให้บริการได้อย่างจำกัดและมีความแออัดในบางพื้นที่ ข้อจำกัดของศูนย์รวบรวมนและกระจายสินค้า การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์มีความล่าช้า กฎหมายระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและโลจิสติกส์ยังไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

(2) โครงสร้างพื้นฐานและระบบการค้าระหว่างประเทศยังไม่เอื้ออำนวย โดยด่านชายแดนที่เป็นประตูทางการค้าอาเซียนยังขาดความพร้อมในการให้บริการอย่างเต็มประสิทธิภาพ มีความแออัดในการให้บริการ เส้นทางเชื่อมโยงสำคัญระหว่างประเทศทั้งทางบกและรางยังไม่สามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงกฎระเบียบการค้าข้ามพรมแดนยังต้องปรับปรุงให้สามารถอำนวยความสะดวกในการขนส่งและให้มีความเป็นสากลมากขึ้น

(3) ผลผลิตภาพของแรงงานของไทยอยู่ในระดับที่ต่ำ มีข้อจำกัดด้านการพัฒนาคุณภาพและทักษะของกำลังแรงงาน รวมทั้งความเสียเปรียบในด้านทักษะทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางในการสื่อสารและติดต่อธุรกิจการค้าของโลก ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพยกระดับคุณภาพชีวิต และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างอาเซียนด้วยกันให้เป็นไปอย่างไม่ราบรื่น

(4) การคุ้มครองทางสังคมยังมีปัญหาการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมในบางกลุ่ม โดยแรงงานนอกระบบซึ่งเป็นแรงงานส่วนใหญ่รวมทั้งแรงงานข้ามชาติทักษะต่ำยังไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมได้อย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านกฎระเบียบต่างๆ ความชัดเจนในนโยบายที่เกี่ยวข้องและสวัสดิการทางสังคมที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อกลุ่มแรงงานอย่างทั่วถึง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาการขาดแคลนแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยในอนาคต

6.2 ประเด็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558

6.2.1 ด้านเศรษฐกิจ

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เพื่อแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพของระบบคมนาคมขนส่งของประเทศที่เป็นต้นทุนสำคัญของธุรกิจ และเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชนในการเดินทาง รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับ 1) พัฒนาระบบทางหลวงภายในเชื่อมโยงกับทางหลวงอาเซียนผ่านพัฒนาด่านที่สำคัญ 2) ก่อสร้างถนนมอเตอร์เวย์บางใหญ่-กาญจนบุรี เพื่อรองรับการเชื่อมโยงท่าเรือทวาย 3) เปิดประมูลรถไฟความเร็วสูง 4 เส้นทาง และ 4) พัฒนาระบบรถไฟทางคู่ 6 เส้นทาง รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพด่านที่เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าอาเซียน และเร่งรัดการจัดทำความตกลงการขนส่งสินค้าข้ามแดน รวมทั้งเร่งเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง National Single Window กับระบบภายในของหน่วยราชการ

(2) **เร่งผลักดันการออก/ปรับปรุงกฎหมายเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** เช่น กฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินงานตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง กฎหมายเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า หลักประกันทางธุรกิจ สัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายกำกับดูแลธุรกิจบริการที่มีข้อจำกัดด้านสัดส่วนผู้ถือหุ้นของต่างชาติ เป็นต้น

6.2.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม และการศึกษา

(1) **ให้การคุ้มครองทางสังคม** จัดบริการสาธารณสุขและปรับระบบสวัสดิการสังคมที่จำเป็นแก่แรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียม

(2) **พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาสำคัญอื่นๆ ในอาเซียน** โดยจัดทำการสอนและโปรแกรมสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาในอาเซียนให้บุคลากรภาครัฐ SMEs และประชาชนทั่วไป

(3) **นำร่องการยอมรับมาตรฐานหลักสูตรร่วมกันกับประเทศอาเซียน** รวมทั้งจัดทำแผนการผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองตลาดแรงงานอาเซียน

(4) **ร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค** เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

6.2.3 การเมืองและความมั่นคง

(1) **พัฒนาระบบยุติธรรมและปรับปรุงกฎหมาย** ให้มีความน่าเชื่อถือและส่งเสริมการเข้าถึงระบบยุติธรรมของประชาชน

(2) **ส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐและเอกชน** เช่น การใช้แนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ASEAN Corporate Government) ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงการต่อต้านการฟอกเงิน

(3) **แก้ปัญหายาเสพติด** โดยจัดตั้งและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายอาเซียนต่อต้านยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม และต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ามนุษย์ ร่วมกับประเทศภาคีสมาชิกภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF) รวมทั้งควบคุมการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย อย่างเข้มงวดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

(4) **เร่งพัฒนาระบบการบริหารภาครัฐให้เป็น E-Government** และ **การให้บริการประชาชนในรูปแบบ E-Service** เพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนไทยและอาเซียน

(5) **เร่งจัดตั้ง ASEAN Unit และพัฒนาบุคลากร** ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อประสานงานเรื่องอาเซียนโดยเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ อุปสรรคและปัญหาของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนที่ต้องได้รับการแก้ไขก่อนเข้าสู่ปี 2015 เพื่อเป็นหนึ่งเดียวในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

58 คำถามสู่ประชาคมอาเซียน 2558 พฤษภาคม 2556

หนังสือเผยแพร่ภาษาไทย จากเว็บไซต์

<http://www.mfa.go.th/asean/th/asean-media-center/2403>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก้าวต่อไปของภาคเอกชนไทยในภูมิภาค
วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 49 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2555

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ตุลาคม 2554

แผนรับมือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 50 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2556

ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 50 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2556

เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ

กรอบแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศ วันที่ 8-9 สิงหาคม 2556

รายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์
ชินวัตร ปีที่หนึ่ง (วันที่ 23 สิงหาคม 2554 ถึงวันที่ 23 สิงหาคม 2555)